

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 12Co/41/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4415217748
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 01. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Soňa Zmeková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2019:4415217748.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sone Zmekovej a sudkýň JUDr. Renáty Pátrovičovej a JUDr. Denisy Šaligovej v právnej veci žalobcu: KOMUNÁLNA poisťovňa, a.s., Vienna Insurance Group, so sídlom Štefánikova 17, 811 05 Bratislava, IČO: 31 595 545, proti žalovanej: R.. O. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom L. 3, XXX XX Q., zastúpenej Mgr. Elenou Szabóovou, advokátkou so sídlom Hlavné nám. 7, 940 01 Nové Zámky, o zaplatenie sumy 7.293,61 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Nové Zámky č. k. 18C/404/2015-223 zo dňa 17.10.2017 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v zamietajúcej časti a vo výroku o trovách konania z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi sumu 2.400 eur v 12 mesačných splátkach po 200 eur po hrozbou straty výhody splátok s tým, že prvú splátku zaplatí do konca mesiaca, v ktorom rozsudok nadobudne právoplatnosť. Vo zvyšku žalobu zamietol a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Súd po vykonanom dokazovaní zistil, že žalovaná zavinila dopravnú nehodu v dôsledku ktorej žalobca vyplatil poškodenému z poisťnej zmluvy č. 6814754054, týkajúcej sa havarijného poistenia, poistné plnenie vo výške 7.293,61 eura. Výška škody na motorovom vozidle a vznik poisťnej udalosti neboli medzi stranami sporu sporné. Právo na náhradu škody spôsobenej poisťou udalosťou prešlo na žalobcu ako poistiteľa podľa § 813 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Súd znížil náhradu škody podľa § 450 Občianskeho zákonníka, pričom zohľadnil mechanizmus vzniku škodovej udalosti, následky, ktoré žalovaná utrpela a tiež jej majetkové a príjmové pomery. Uviedol, že žalovaná nespôsobilá dopravnú nehodu úmyselne, a bola „dostatočne potrestaná“ tým, že utrpela závažné poranenia, kvôli ktorým bola hospitalizovaná. Úhrada celej žalovanej sumy by bola pre ňu neprimeraná a mohla by jej spôsobiť existenčné problémy. Výška požadovanej náhrady škody predstavuje viac ako desaťnásobok jej čistého mesačného príjmu, pričom súd zohľadnil tiež majetkové pomery žalobcu vychádzajúc z výšky základného imania žalobcu (13.944.000 eur) a z jeho hospodárskeho výsledku po zdanení za rok 2016, ktorý predstavoval viac ako 7 miliónov eur. Mal za to, že uplatnenie moderačnej zásady neohrozí majetok žalovaného. Z rozhodovanej činnosti je súdu známe, že žalobca pristupuje k odpusteniu časti regresu, a výška požadovanej škody sa pohybuje v rozmedzí 30 až 50 % ním poskytnutého poistného plnenia. Preto sumu 2.400 eur, čo je cca 30 % zo sumy požadovaného plnenia, považoval súd za dostatočnú. Túto sumu žalobcovi teda priznal a vo zvyšku žalobu v časti istiny a úrokov z omeškania zamietol. Svoje rozhodnutie vo veci samej súd oprel o ustanovenie § 450 a § 813 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka a § 232 ods. 3 CSP. O trovách konania rozhodol s odkazom na ustanovenie § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku, účinného od 01.07.2016 (ďalej len „CSP“), so záverom, že uplatnenie moderačnej zásady nemožno považovať za neúspech žalobcu.

2. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, ktorý žiadal rozsudok zmeniť a žalobe vyhovieť v celom rozsahu. Namietal nesprávne právne posúdenie veci a nesprávne skutkové zistenia. Uviedol, že poskytnutím poistného plnenia poistenému prešlo na neho právo na náhradu škody, a to až do výšky poskytnutého poistného plnenia (§ 813 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Dôvodom tejto zákonnej cesie je, aby osoba zodpovedná za škodu bola postihnutá aj v tých prípadoch, keď poškodený poistený dostane náhradu od poisťiteľa. Podľa neho súd prvej inštancie aplikoval moderačnú zásadu v rozpore s princípom spravodlivosti a s princípom prevencie zodpovednosti za škodu. Z podkladov predložených žalovanou totiž nevyplývajú dôvody hodné osobitného zreteľa, na ktoré by mal súd pri rozhodovaní o výške náhrady škody prihliadať. Osobné a najmä majetkové pomery žalovanej sú podľa neho primerané. Priznaná náhrada škody 2.400 eur (cca 30 % z uplatnenej sumy) je neprimerane nízka, rozsudok je nespravodlivý a v rozpore so všeobecne záväznými právnymi predpismi a dobrými mravmi. Predpokladom použiteľnosti zmierňovacieho práva súdu pri znížení náhrady škody je predovšetkým to, že ide o prípad hodný osobitného zreteľa. Aplikácia tejto moderačnej zásady podľa právneho názoru súdu prvej inštancie uvedeného v odôvodnení napadnutého rozsudku by viedla k neodôvodnenému a neoprávnenému zvýhodneniu škodcov, ktorí v dôsledku svojho správania spôsobili poistnú udalosť, a tiež aj k neodôvodnenému, neoprávnenému a najmä citelnému zásahu do subjektívneho práva poškodeného na náhradu všetkej škody. V súvislosti s tým poukázal na znenie § 2 ods. 2, § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka o rovnakom postavení účastníkov v občianskoprávných vzťahoch a na výkon práv a povinností, ktorý nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. Zníženie je súd povinný vykonať primerane. Neprimerané zníženie náhrady škody zo strany súdu je v rozpore so základnou zásadou náhrady škody a popiera tým základné právo poškodeného domáhať sa nápravy toho, čo mu bolo poškodené. Zníženie náhrady škody za súčasných spoločenských podmienok považuje za výnimočné opatrenie a nemožno ho používať pravidelne a mechanicky. Súd je povinný svoje rozhodnutie náležite odôvodniť a uviesť, na základe akých skutočností pristúpil k aplikácii tejto zásady, a je povinný odôvodniť aj konkrétnu výšku nepriznanej časti uplatneného nároku. Výšku jeho základného imania, ako aj hospodárskeho výsledku nepovažuje v žiadnom prípade za náležité a najmä oprávnené dôvody, ktoré by mali mať vplyv a opodstatnenie pri aplikácii moderačnej zásady. Dôvodom hodným osobitného zreteľa nie je ani súdom uvedená skutočnosť, že žalovaná bola „dostatočne potrestaná“ tým, že pri dopravnej nehode utrpela poranenia, kvôli ktorým bola hospitalizovaná. Domnieva sa, že ak by bol v postavení fyzickej osoby, tak by súd za žiadnych okolností nepristúpil k zníženiu náhrady škody až o 70 %, ako je tomu v danom prípade. Skutočnosť, že je právnickou osobou, nie je a ani nemôže byť takou skutočnosťou, ktorá sama o sebe zakladá dôvod pre aplikáciu moderačnej zásady, pretože účastníci majú v občianskoprávných vzťahoch rovnaké postavenie.

3. Žalovaná sa k odvolaniu nevyjadрила.

4. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 34 CSP) prejednal vec viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 CSP) ako aj skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie (§ 383 CSP) a po prejednaní veci bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP) rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti podľa § 389 ods. 1 písm. b) a § 391 ods. 1 CSP zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Rozsudok v prvom vyhovujúcom výroku v dôsledku absencie odvolania žalovanej nadobudol právoplatnosť. Keďže konanie bolo začaté za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (účinného do 30.06.2016), odvolací súd v konaní postupoval v súlade s ustanovením § 470 ods. 1,2 prvej vety CSP, podľa ktorého ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti, a právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

5. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca ako poisťovňa sa žalobou podanou na súd dňa 28.08.2015 domáhal zaplatenia sumy 7.293,61 eura spolu s úrokom z omeškania 5,05 % od 31.12.2014 do zaplatenia titulom náhrady škody spôsobenej žalovanou poistencovi žalobcu, Kang Sewonovi na jeho motorovom vozidle EČV: NZ 942EX dňa 23.08.2014 v Komjaticiach tým, že mu ako cyklistka nedala prednosť v jazde. Žalovaná teda poškodenému zodpovedala za škodu v zmysle § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti. Na daný prípad sa vzťahuje aj ustanovenie § 442 ods. 1,3 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého sa uhrádza skutočná škoda a to, čo poškodenému ušlo (ušlý zisk), a škoda sa uhrádza v peniazoch; ak však o to poškodený požiada a ak je to možné a účelné, uhrádza sa škoda uvedením do

predošlého stavu. Poškodenému hradila škodu poisťovňa v peniazoch, a tak právo na náhradu škody prešlo na poistiteľa, t. j. na žalobcu až do výšky plnenia, ktoré poistenému poskytol v zmysle § 813 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Skutočnosti ako vznik škody, jej výška a zavinenie poistnej udalosti neboli medzi stranami sporné, preto sa súd prvej inštancie nimi bližšie nezaoberal. Pri posudzovaní nároku žalobcu aplikoval inštitút zníženia náhrady škody podľa § 813 ods. 2 a § 450 Občianskeho zákonníka a žalobcovi priznal cca 30 % z požadovaného plnenia. Podľa tohto ustanovenia z dôvodov hodných osobitného zreteľa súd náhradu škody primerane zníži a vezme pritom zreteľ najmä na to, ako ku škode došlo, ako aj na osobné a majetkové pomery fyzickej osoby, ktorá ju spôsobila; prihliadne pritom aj na pomery fyzickej osoby, ktorá bola poškodená; zníženie nemožno vykonať, ak ide o škodu spôsobenú úmyselne.

6. Odvolací súd po prejednaní veci konštatoval, že rozsudok súdu prvej inštancie pre absenciu dôvodov nie je v jeho odôvodnení dostatočne presvedčivý a postupom súdu tak došlo k porušeniu práva žalobcu na súdnu ochranu. Právo na spravodlivý súdny proces je jedným zo základných ľudských práv a do obsahu tohto práva patrí viacero samostatných subjektívnych práv a princípov. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov a rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov.

7. Podľa stabilizovanej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné. (IV. ÚS 14/07). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (napr. III. ÚS 107/07). Rozhodnutie súdu s jeho argumentáciou v odôvodnení má obsahovať súvislosti, t. j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Súčasne musí dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda inými slovami, na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, a v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé.“ (I. ÚS 243/07, I. ÚS 402/08).

8. Pri poistení Občiansky zákonník u poisteného nepripúšťa kumuláciu plnenia osoby, ktorá mu spôsobila škodu na poistenom majetku, a plnenia poistiteľa z poistnej udalosti. Pri kumulácii týchto dvoch plnení Občiansky zákonník spresňuje plnenie poistiteľa z poistenia, teda zmluvné plnenie, pred plnením škodcu zo zodpovednosti za škodu, teda plnenie zodpovednostné. Pokiaľ mu plnenie poistiteľa plne pokryje rozsah škody, ktorú mu spôsobila tretia osoba, jeho nárok na náhradu škody voči škodcovi prechádza na poistiteľa. Ak poistné plnenie kryje len časť rozsahu spôsobenej škody (pretože v poistnej zmluve bola určená nižšia poistná suma, než je v konkrétnom prípade rozsah škody), na zvyšujúcu časť plnenia z náhrady škody má priamy nárok voči škodcovi. Ustanovenie § 813 ods. 1 Občianskeho zákonníka sa neuplatňuje vždy, ale len vtedy, keď poistná udalosť bola spôsobená treťou osobou, ktorá za ňu zodpovedá podľa príslušných ustanovení o zodpovednosti za spôsobenie škody. Poistná udalosť však môže byť zapríčinená aj objektívnou udalosťou (napr. prírodnou udalosťou, povodňou, zemetrasením, zosuvom pôdy a pod.) a vtedy aplikácia § 813 ods. 1 neprichádza do úvahy. Tento prechod práva poisteného na náhradu škody voči škodcovi na poistiteľa nastáva priamo zo zákona (legálna cesia), ak sú splnené podmienky tohto prechodu. Až poskytnutím poistného plnenia prechádza právo poisteného na náhradu škody na poistiteľa. Úpravou obsiahnutou v odseku 2 sa sleduje, aby prechod práva fyzickej osoby na náhradu škody na poistiteľa ako na právnickú osobu nevytláčil možnosť použitia práva na zníženie náhrady škody (práva moderácie) podľa § 450; podľa tohto ustanovenia použitie práva moderácie predpokladá, že tak škodca, ako aj poškodený sú fyzickými osobami.

9. Vyššie citované ustanovenie § 450 v spojení s ustanovením § 813 ods. 2 Občianskeho zákonníka umožňuje súdu za existencie zákonom stanovených okolností primerane znížiť náhradu škody aj v prípade poistiteľa, na ktorého prešlo právo na náhradu škody spôsobenej poistnou udalosťou. Moderačné právo aplikuje súd ex offo bez ohľadu na to, či to niektorá zo strán navrhne. Medzi základné predpoklady, za ktorých možno pristúpiť k uplatneniu inštitútu zníženia náhrady škody, patria dôvody hodné osobitného zreteľa, osobné a majetkové pomery osoby, ktorá škodu spôsobila, majetkové pomery osoby, ktorá bola poškodená, spôsob vzniku škody a neúmyselné spôsobenie škody. K zníženiu náhrady škody nie je možné pristupovať mechanicky a svojvoľne. Cieľom tohto inštitútu je zabrániť neprímeraným tvrdostiam a dosiahnuť účel ním sledovaný. Ak súd pristúpi k aplikácii tohto ustanovenia, musí vždy riadne svoje rozhodnutie odôvodniť a zníženie použiť iba v prípadoch, keď je to so zreteľom na osobitosti prípadu nielen možné, ale aj žiaduce.

10. Zníženie náhrady škody je viazané na viaceré podmienky. Prichádza do úvahy len z dôvodov hodných osobitného zreteľa a či sú tieto dôvody dané, súd musí vždy starostlivo posúdiť. Súd musí hodnotiť predovšetkým okolnosti vzniku škody, najmä z toho hľadiska, či vzhľadom na okolnosti vzniku škody je spravodlivé, aby škodca nahradil škodu v plnom rozsahu. Má zhodnotiť sociálnu situáciu tak škodcu ako aj poškodeného (nie situáciu poisťovne, ktorá nie je poškodenou osobou, pretože na ňu prešlo len právo konkrétnej poškodenej osoby), a to najmä v súvislosti s tým, ako spôsobenie škody zasiahlo do sociálnej situácie poškodenej osoby a ako bude postihnutá sociálna situácia škodcu, ak ho súd zaviazá nahradiť škodu v plnom rozsahu. Zníženie náhrady škody je možné iba pri škodách spôsobených z nedbanlivosti a ak ide o škody spôsobené v rámci objektívnej zodpovednosti, treba skúmať, či škodca prípadne nekonal úmyselne, aj keď zavinenie nie je podmienkou vzniku objektívnej zodpovednosti za škodu. Ak sú splnené tieto podmienky na zníženie náhrady škody, súd by mal znížiť rozsah náhrady škody aj bez návrhu, čo vyplýva z dikcie § 450, podľa ktorého "súd primerane zníži" a nie, "môže znížiť". Tieto zásady moderačného práva platia aj pri rozhodovaní o náhrade škody vzniknutej v súvislosti s prevádzkou dopravných prostriedkov. Zmiernenie náhrady sa zásadne pripúšťa, aj keď sa zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou dopravných prostriedkov bez zreteľa na zavinenie.

11. Odvolací súd po prejednaní veci konštatoval, že odôvodnenie zamietajúcej časti výroku rozsudku súdu prvej inštancie nie je z uvedených hľadísk dostatočne odôvodnené, a teda nie je ani presvedčivé. Nie je najmä zrejmé, prečo súd považoval za primerané zníženie náhrady škody práve na cca 30 %, t. j. celkovo o cca 70 %, keď sama žalovaná navrhovala zníženie o 50 %. Žalovaná si pri takomto návrhu musela byť vedomá svojej majetkovej situácie a táto jej podľa vlastného vyjadrenia umožňovala plniť aj vo vyššej miere, ako súd nakoniec určil. Súd sa však vo svojom rozhodnutí s týmto rozporom v stanovisku žalovanej a v jeho konečnom znížení náhrady škody nevysporiadal. Opieral sa len o majetkové a zárobné pomery žalovanej, avšak vyhodnotil ich v rozpore s tým, čo sama žalovaná považovala za únosnú mieru plnenia. Pokiaľ teda súd dospel k záveru o potrebe aplikácie ustanovenia § 450 Občianskeho zákonníka a o existencii dôvodov na zníženie náhrady škody vo väčšom rozsahu, ako žalovaná navrhla a bola schopná plniť, mal uviesť aj dôvody, ktoré ho k tomu viedli. V zásade bolo potrebné vychádzať z toho, že škodu spôsobila práve ona, keď ako účastníčka cestnej premávky nedala pri jazde na bicykli prednosť motorovému vozidlu pri vchádzaní z vedľajšej na hlavnú cestu, čím podľa relácie dopravnej polície (v spise na č. l. 8 - 11) porušila ustanovenie § 20 ods. 1 zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov, a tak sa dopustila priestupku proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky podľa § 22 ods. 1 písm. g) zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.

12. Okrem uvedeného nedostatku v odôvodnení napadnutého rozsudku odvolací súd konštatoval aj ďalšiu absenciu v odôvodnení. Žalobca v podanej žalobe okrem istiny požadoval aj úrok z omeškania (§ 121 ods. 3, § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Súd prvej inštancie žalobe čiastočne vyhovel, keďže z uplatnenej istiny 7.293,61 eura žalobcovi priznal istinu 2.400 eur, avšak nijako nezdôvodnil, prečo žalobcovi túto sumu priznal bez požadovaného úroku z omeškania, teda prečo žalobu zamietol aj v časti príslušenstva z priznanej istiny. Vzhľadom na to, že žalovaná nepodala odvolanie voči prvému vyhovujúcemu výroku, tento nadobudol právoplatnosť. Istina vo výške 2.400 eur bola žalobcovi priznaná bezúročne, a teda odvolanie žalobcu s ohľadom na jeho odvolací petit nesporne smerovalo aj proti rozsudku v časti zamietnutia úrokov z tejto sumy. Vychádzajúc z uvedeného predmetom odvolacieho konania bola preto zamietajúca časť žaloby, t. j. 5,05 % ročný úrok z omeškania zo sumy 2.400 eur od 31.12.2014 do zaplatenia a suma 4.893,61 eura (7.293,61 eura - 2.400 eur) spolu s úrokom z omeškania 5,05 % ročne od 31.12.2014 do zaplatenia.

13. S ohľadom na uvedené nedostatky v odôvodnení rozsudku súdu prvej inštancie odvolací súd posúdil odvolanie žalobcu ako opodstatnené. Preto v tejto veci neboli dané podmienky ani na potvrdenie napadnutého rozsudku a ani na jeho zmenu. Z toho dôvodu odvolací súd tento rozsudok v napadnutej časti podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušil a podľa § 391 ods. 2 CSP vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V ďalšom konaní súd prvej inštancie opätovne vo veci rozhodne, pričom nanovo posúdi mieru zníženia náhrady škody zohľadniac všetky okolnosti a osobitosti prípadu, a to aj s ohľadom na žalovanou navrhnutú percentuálnu mieru zníženia. Súd sa bude zaoberať aj požadovanými úrokmi z omeškania nielen zo zvyšnej istiny, ale aj z istiny 2.400 eur, ktorá bola žalobcovi už právoplatne priznaná, a svoje rozhodnutie zdôvodní presvedčivo bez ohľadu na to, či bude zamietajúce alebo vyhovujúce. Svoje rozhodnutie odôvodní tak, aby zodpovedalo zákonným požiadavkám zakotvených v ustanovení § 220 ods. 2 CSP. V novom rozhodnutí rozhodne opätovne aj o trovách konania, vrátane trov konania odvolacieho (§ 396 ods. 3 CSP).

14. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu možno podať dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419, § 420, § 421 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).